

**ტურიზმის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში ქვეყნის
სივრცითი მოწყობის პროექტის გათვალისწინებით**

*ქეთევან ქაჯაია,
ასისტენტ-პროფესორი*

რეზიუმე

ქვეყნის სივრცითი მოწყობის ფუნქციაა, უზრუნველყოს სივრცის რაციონალური, მდგრადი და დაბალანსებული დაგეგმვა. წაახალისოს ინტეგრაცია ისეთ სექტორებს შორის, როგორიცაა ბინათმშენებლობა, ტრანსპორტი, კავშირგაბმულობა, ენერგეტიკა. ასევე, მოახდინოს საქალაქო და სოფლის რეგიონების კავშირების გაუმჯობესება. სწორედ ამ ინსტრუმენტების საშუალებით იქნება შესაძლებელი საბოლოოდ ტურისტული მიმართულებების სრული განვითარება და შესაბამისი სარგებლის მიღება, რაც საქართველოს მასშტაბის ქვეყნებისთვის ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთი მთავარი შესაძლებლობაა.

საქართველოს აქვს რესურსი, გახდეს ტურისტულად მიმზიდველი და დიდი ეკონომიკური შესაძლებლობების ქვეყანა, რისთვისაც საჭიროა არსებული მდგომარეობის რაციონალური და ერთიანი გააზრება და სწორი სივრცითი დაგეგმვა-განვითარება. ამდენად, მთავრობის ოთხპუნქტიანი გეგმის ძირითადი მიზანია, არსებული საავტომობილო გზების, ავტობანების არსებული მონაკვეთების, საქართველოზე გამავალი ტრანზიტული კორიდორების თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანა, ახალი გზების დამატება და ერთიანი ჩონჩხის შეკვრა. ამ პროექტის დასრულება ქვეყანას ახალ სიცოცხლეს მიანიჭებს, ყველა რეგიონს გახდის სიცოცხლისუნარიანს და ყველა რეგიონში თანაბრად იქნება ხელმისაწვდომი პირველადი ინფრასტრუქტურა. ეს კი აუცილებელი წინაპირობაა ტურიზმის ზრდის არსებული ტემპების შესანარჩუნებლად და გასაზრდელად. საქართველოს საამისოდ ყველა პოტენციალი და შესაძლებლობა გააჩნია.

**Tourism development perspectives in Georgia
under state spatial arrange project**

Summary

The function of spatial arrange of the country is to ensure the space's rational, sustainable and balanced planning. Encourage the integration between such sectors, like house-building, transport, connection, energetics. Also improve the connection between the city and village regions. Exactly by the means of these instruments, it will be possible to eventually develop the tourism directions and to acquire the relevant benefit, that is one of the key possibility of economic development for such scale countries, like Georgia.

Georgia has a resource to become the attractive country for tourists, the country having a big economic opportunities, for that it's necessary to rationally and wholly realize the existed condition and proper spatial planning and development. Thus, the government's four-paragraph-plan's main aim is to bring the existed roads, highway sections, transit corridors crossing the country into the relevance towards the modern standards, add a new roads and make a united route system. Finishing this project will grant the country a new life, it will bring the vitality to each region and the initial infrastructure will be available in each region. This is the necessary term to maintain the existing tourism growth temp and further to increase it. Georgia has every potential and possibility for it.

ტურიზმი ერთ-ერთი უდიდესი ინდუსტრიაა მსოფლიოში, რომლის განვითარებასაც ამა თუ იმ ქვეყანაში დიდწილად განაპირობებს შიდასტაბილურობა, უსაფრთხო გარემო და ეკონომიკური განვითარების მეტნაკლებად მისაღები დონე. ტურიზმს შეუძლია ხელი შეუწყოს ეკონომიკის განვითარებას არაგანვითარებულ ქვეყნებში, რაც ნიშნავს სამუშაო ადგილების შექმნას, შემოსავლების ზრდას, ეკონომიკის დივერსიფიკაციას. ტურიზმის განვითარებას მნიშვნელოვნად ასტიმულირებს სახელმწიფოს მიერ ამ მიმართულებით ეროვნული სტრატეგიის შემუშავება და გონივრულად გათვლილი საკანონმდებლო ბაზა.

ბევრ განვითარებად და ნაკლებადგანვითარებულ ქვეყანაში, ტურიზმი წარმოადგენს შემოსავლის ძირითად წყაროს. აღსანიშნავია, რომ ტურიზმით

მიღებული შემოსავლებით ყველაზე მეტ სარგებელს რეგიონის მოსახლეობა იღებს, მათ შორის, სოციალურად დაუცველები, ტურისტული პროდუქტებისა და მომსახურებების რეალიზაციის გაზრდით. ამიტომ ბუნებრივია, რომ თანამედროვე ტურიზმს დასაქმების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან რეზერვს უწოდებენ და იგი მიჩნეულია სიღარიბის დაძლევის მნიშვნელოვან ფაქტორად. ზოგადად, მისი მიზანმიმართული და კომპლექსური განვითარება სახელმწიფოს სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულებაა. ტურიზმი, როგორც სიღარიბის დაძლევის უმნიშვნელოვანესი ფაქტორი, პირველად აღიარებულ იქნა 2002 წელს სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში (იოჰანესბურგი) გამართულ სიღარიბის დაძლევის მსოფლიო ფორუმზე.

ტურიზმი ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად მზარდი სექტორია საქართველოში. საერთაშორისო მოგზაურების რაოდენობამ 2013 წლის ჯამური მონაცემებით, 5 392 303 შეადგინა, რაც 22%-ით აღემატება 2012 წლის მაჩვენებელს (4 428 221). 2014 წლის მხოლოდ 3 თვის მონაცემებით, საქართველოს 1 006 267 საერთაშორისო მოგზაური ეწვია, ზრდა წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (935 358) შედარებით 8%-ია. უფრო შთამბეჭდავია ბოლო ორი წლის მონაცემები: 2016 წლის მარტო იანვარ-ნოემბერში, საერთაშორისო მოგზაურების რაოდენობამ 5 მილიონ 864 ათასი შეადგინა, რაც წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით, 7,9%-ით მეტია.

მდგრადი ტურიზმის განვითარებისათვის საქართველოში ყველანაირი საფუძველი არსებობს: მდებარეობა, ბუნებრივი რესურსები, მათ შორის, ხელუხლებელიც, კულტურული და ხელოვნური ძეგლები, ადათ-ჩვევები და ტრადიციები, ადამიანური რესურსები. საქართველო გეოგრაფიული ლანდშაფტების ვერტიკალური ზონალობის კლასიკურ მაგალითია და გააჩნია მისი თითქმის სრული გამა, დაწყებული ნოტიო სუბტროპიკებით და დამთავრებული ნივალური ზონით. საკურორტო და ეკოტურიზმისათვის ყველაზე მეტად გამოდგება ის რაიონები, რომლებიც განლაგებულია კავკასიონის და სამხრეთ მთიანეთის მთიანი სისტემის ფარგლებში, აგრეთვე შავი ზღვისპირეთში. ესთეტიკურ ფაქტორთან ერთად ტურისტებს იზიდავს მთისა და ზღვის კლიმატის სამკურნალო თვისებები, უმდიდრესი ჰიდრომინერალური რესურსები.

ტურისტებისათვის განსაკუთრებით საინტერესოა ზემო სვანეთის, ზემო რაჭის, ფშავ-ხევსურეთის და თუშეთის მთის სოფლები. საქართველოში ტურიზმის განვითარების ერთ-ერთი ხელშემწყობი ფაქტორია, აგრეთვე, მისი ცალკეული ისტორიულ-გეოგრაფიული პროვინციების ეთნოგრაფიული თავისებურებები. საქართველოს მთიანი რეგიონების გადარჩენასა და მიგრაციის შეჩერებას ხელს შეუწყობს მდგრადი ტურიზმი, რომელიც მთის ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთ ძირითად მიმართულებად უნდა იქცეს, იმ პირობით, რომ ეს იქნება ტურიზმის განვითარება კომპლექსურად. აუცილებელია ზოგიერთ სოფელში

შეიქმნას ტურისტული ცენტრი.

ტურიზმის განვითარების უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია საქართველოში ვრცელი, სამასკილომეტრიანი ზღვისპირა ზოლი მრავალრიცხოვანი მოხერხებული პლაჟებითა და საუკეთესო კლიმატური პირობებით. საქართველოს შავი ზღვისპირეთის კლიმატი ნოტიო სუბტროპიკულია რბილი ზამთრით და ხანგრძლივი საკმაოდ ცხელი ზაფხულით. საბანაო სეზონის ხანგრძლივობა აქ 5-6 თვეს გრძელდება. ბუნების საერთო სილამაზეს აძლიერებს მდიდარი მცენარეულობა, მთისა და ზღვისპირა ლანდშაფტების ეფექტური შეხამება, მინერალური სამკურნალო წყაროები.

ეს მოკლედ იმ ღირსებების შესახებ, რაც ხელს უწყობს საქართველოში ტურიზმის განვითარებას. ამ ბუნებრივ პრივილეგიებს სჭირდება ხელისუფლების მხრიდან ზუსტი გააზრება და ადეკვატური ნაბიჯების გადადგმა. უპირველესად, იმის გათვალისწინება, რომ ტურიზმის ბაზარი და პროდუქტი არ არის ჩვეულებრივი, სტანდარტული და მისი სპეციფიკა და არაორდინალურობა აუცილებლად უნდა იყოს გათვალისწინებული.

ტურიზმის ბაზრის თავისებურება მისი მომსახურებითი ხასიათით გამოიხატება, აქედან გამომდინარეობს მისი სპეციფიკური თავისებურებანი: ტურისტული მომსახურების ხელშეუხებლობა; მომხმარებელი უნდა მიყვანილი იქნეს ტურპროდუქტის წარმოების ადგილას, განსხვავებით მატერიალური წარმოებისაგან, სადაც საქონელი მოძრაობს წარმოების ადგილიდან მოხმარების ადგილისაკენ; ტურისტულ მოთხოვნაზე მოქმედებს სეზონურობა და ტურისტული ნაკადების უთანაბრობა; ტურიზმის ბაზარზე ტურპროდუქტის წარმოება, ფორმირება, რეალიზაცია და მოხმარება ობიექტურად ბადებს დამატებით ხარჯებს და დამატებით მოგებას, ამასთან ბაზრის ყოველი მონაწილე ცდილობს დანახარჯები სხვას გადასცეს, ხოლო მოგება მიითვისოს თვითონ. აქედან გამომდინარეობს, რომ ტურიზმში პრინციპულ მნიშვნელობას იძენს აღირიცხოს აშკარა დანახარჯები, რომლებსაც გააჩნიათ წმინდა საბაზრო ხასიათი და ნაკლებად აშკარა დანახარჯები, რომლებიც ხელიდან გაშვებული ეკონომიკური შესაძლებლობების ხასიათისაა, აგრეთვე, სოციალური დანახარჯები, რომლებსაც რეგიონისათვის განსაკუთრებული სოციალურ-ეკონომიკური მნიშვნელობა გააჩნია.

როგორც ვთქვით, საქართველოში ბევრი რამეა ისეთი, რაც შეიძლება უცხოელი და ადგილობრივი ტურისტული ჯგუფების ინტერესის საგანი გახდეს. კულტურული ღონისძიებები, მუზეუმები, ძეგლები, ისტორიული ღირსშესანიშნაობები, მაღაზიები, კულტურული ცხოვრება, კონფერენციები და კონგრესები იზიდავენ დიდი რაოდენობით ტურისტებს. ამ ფონზე, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ საქართველოში არსებულ ინფრასტრუქტურას გააჩნია ასე თუ ისე საკმარისი გამტარუნარიანობა. თუმცა ცალსახად შეიძლება იმის მტკიცება, რომ ძალიან მალე, მზარდი ტურისტული ნაკადების პირობებში, გაჩ-

ნდება გამტარუნარიანობის დეფიციტი. ტურისტების ძალიან დიდ რაოდენობას შეუძლია გამოიწვიოს ზედმეტი სიმჭიდროვე, გარემოს დაბინძურება და გაძნელებს სიცოცხლის უზრუნველყოფის ძირითადი სისტემების გამოყენება.

ზოგადად, ტურისტები ამჯობინებენ არ მოინახულონ ის ადგილები, სადაც შეინიშნება ატმოსფეროსა და წყლის დაბინძურება, ხმაურის მაღალი დონე. ისინი არ წავლენ იქ, სადაც ქუჩები ქუჩყინია, შენობები - უშნო, გზები - მანქანებით ჩახერგილი, მაღალია დამნაშავეობის დონე და ა. შ.. მაგრამ ზოგ შემთხვევაში შეიძლება გარისკონ ახალი შეგრძნებების გამოცდის მიზნით.

ტურიზმის განვითარებისათვის საქართველოში ინფრასტრუქტურა არ არის საკმარისი, ხოლო საინტერესო კულტურული, არქეოლოგიური, არქიტექტურული მემკვიდრეობა, ბუნება, რომელსაც ტექნიკური პროგრესი ჯერ არ შეხება, იძლევა იმის საშუალებას, რომ განხორციელდეს საინტერესო პროექტები. საქართველოში ტურიზმის ობიექტი შეიძლება იყოს აგრეთვე მრავალდარგოვანი სოფლის მეურნეობა, რომელსაც გააჩნია სანარმოო ტიპების მრავალფეროვნება - დანყებული სუბტროპიკული მემკვიდრეობით დასავლეთ საქართველოს დაბლობ და მთისწინა ზონაში და დამთავრებული ალპური ტიპის მაღალმთიანი მეცხოველეობით. განსაკუთრებით აღნიშვნის ღირსია მევენახეობა და მეღვინეობა. ადგილობრივი და განსაკუთრებით უცხოელი ტურისტებისათვის, შეიძლება ძალიან საინტერესო იყოს ღვინოსთან და ვაზის კულტურასთან დაკავშირებული ტურები: რთველი, ღვინის დანერგვა შემოდგომით და ღვინის დეგუსტაცია მთელი წლის განმავლობაში.

მნიშვნელოვანია ერთი ფაქტორიც, 1994 წლიდან გააქტიურებული «დიდი აბრეშუმის გზა» ახალ სიცოცხლეს იძენს. მსოფლიო ტურიზმის ორგანიზაციისა და იუნესკოს ეგიდით სამარყანდის პირველმა ფორუმმა «აბრეშუმის გზაზე ტურიზმის განვითარების დეკლარაცია» მიიღო. საქართველო აქტიურად უნდა ჩაერთოს «აბრეშუმის გზის» ტურისტულ პროექტში. ამის სანდარია არა მარტო ის, რომ იგი ამ გზის ერთ-ერთ საკვანძო ადგილზე მდებარეობს და მისი მონაწილეობა ტერიტორიული ფაქტორითაა განპირობებული, არამედ, უმთავრესი მიზეზია ის, რომ საქართველო რეკრეაციული რესურსების პოტენციალით უნიკალური მხარეა.

2016 წელს საქართველოს 6 მილიონ 350 ათასზე მეტი საერთაშორისო მოგზაური ეწვია და მიღებულია 2 მილიარდზე მეტი შემოსავალი. ძალიან მაღალი რეპუტაციის მქონე არაერთმა საერთაშორისო გამოცემამ საქართველო, ერთ-ერთ ყველაზე მიმზიდველ, ხოლო ზოგიერთმა გამოცემამ - მსოფლიოში ყველაზე მიმზიდველ ახალ ტურისტულ მიმართულებად დაასახელა.

არსებული რესურსი და პოტენციალი საკითხის ერთი მხარეა. მეორე და ასევე, მნიშვნელოვანია, რამდენად არის შესაძლებელი, ეს ყველაფერი სრულყოფილად მიენდოს ტურისტებს, რომელთა ინ-

ტერესი საქართველოსადმი დღითიდღე იზრდება და რომელთაც უნდა შეეძლოთ შეფერხების გარეშე ჩასვლა ყველა რეგიონში. იმისათვის, რომ ტურიზმი გახდეს ეკონომიკის შემოსავლიანი დარგი, საქართველოს ყველა რაიონი უნდა გადაიქცეს ოთხსეზონიან საკურორტო მიმართულებად. ამის მიღწევა კი შესაძლებელია მსოფლიოს მონინავე ქვეყნებში აპრობირებული გზით - ინსტრუმენტით, რომელსაც ქვეყნის სივრცითი მონყოა ჰქვია.

სწორედ ამას ითვალისწინებს საქართველოს მთავრობის ინფრასტრუქტურის განვითარების ახალი გეგმა, რომელსაც „ქვეყნის სივრცითი მონყოა“ ეწოდება და რომელიც მთავრობის რეფორმების ოთხპუნქტიანი გეგმის ყველაზე მასშტაბური კომპონენტია. ამ პროექტის მოკლე განმარტება ასეთია: გეოგრაფიული მდებარეობა აღარ იქნება ბარიერი ბიზნესის წარმოებისთვის და ტურიზმის განვითარებისთვის. შეიქმნება რეგიონების დამაკავშირებელი სატრანსპორტო ქსელები - ქვეყნის ერთიანი ხერხემალი, რომელიც ყველა რეგიონს მჭიდროდ დააკავშირებს ერთმანეთთან. ზოგადად, საქართველოს აქვს სრული პოტენციალი, ჩამოყალიბდეს ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელ სატრანსპორტო და ლოგისტიკურ ჰაბად. ამ კონტექსტში უდიდესი როლი ენიჭება საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგებას და თანამედროვე, ევროპული სტანდარტების მიხედვით განვითარებას.

უახლოეს 4 წელიწადში იგეგმება შემდეგი ინფრასტრუქტურის შექმნა, რომელიც გათვლილია, როგორც ცალკეული ღერძები და იკრება ერთ მთლიან სტრუქტურად: აღმოსავლეთ-დასავლეთის დამაკავშირებელი მაგისტრალი და მისი ქვემარშრუტები. აქ იგულისხმება თბილისი-ლაგოდეხის ავტობანი და ხაშურიდან დასავლეთ საქართველოსკენ მიმავალი ავტობანის დარჩენილი მონაკვეთი, სამტრედია-ზუგდიდის შემოვლითი გზა, ანაკლიის პორტის გათვალისწინებით, სამტრედია-გრიგოლეთის ავტობანი. შენდება თბილისი-რუსთავი-წითელი ხიდის და სადახლოს მიმართულება, ასევე, თბილისის 55კმ-იანი შემოვლითი გზა. ამ მონაკვეთების აშენებით აღმოსავლეთ-დასავლეთის მიმართულებით შეიქმნება რამდენიმე სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი თანამედროვე სტანდარტების გზა: წითელი ხიდი - ანაკლია, წითელი ხიდი - სარფი, წითელი ხიდი - ფოთი, სადახლო - ანაკლია, სადახლო - სარფი, ლაგოდეხი - ანაკლია, ლაგოდეხი - ფოთი, ლაგოდეხი-სადახლო.

მთლიანობაში აღმოსავლეთ-დასავლეთის ავტობანზე უნდა აშენდეს 730 კმ ახალი გზა. ამჟამად არსებული ორზოლიანი გზების ჩქაროსნულ ავტომაგისტრალებად მოდერნიზაციის შემდგომ, გადაადგილების სიჩქარეები საშუალოდ გაიზრდება 80-100%-ით, მგზავრობის დრო შემცირდება საშუალოდ 50%-ით, ხოლო გამტარუნარიანობა გაიზრდება 4-ჯერ.

მეორე ღერძია ჩრდილოეთ-სამხრეთის მიმართულება. დაგეგმილია თბილისი-ლარსის საერთაშორისო მნიშვნელობის მაგისტრალის მშენებლობა, რომლის მეშვეობით შეიკრება წითელი ხიდი-

სადახლო-თბილისი-ლარსის მიმართულება, ასევე, ლაგოდეხი-ლარსი, ანაკლია-ლარსი, სარფი-ლარსი. ეს არის ძირეული გარდატეხა საქართველოს სატრანზიტო ფუნქციის თვისობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებში.

საგზაო ინფრასტრუქტურის გარდა, სივრცითი მონყობის პროექტში ცალკე არის გამოყოფილი ტურისტულად საინტერესო საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება. აქ გათვალისწინებულია მთავარი არგუმენტი - საქართველოში მუდმივად იზრდება ტურისტთა რაოდენობა. ივარაუდება, რომ 2020 წლისთვის, არსებული ტემპით გაგრძელების შემთხვევაში, საქართველოს ეყოლება 8 მილიონი ვიზიტორი. 2015 წლის მონაცემებით, ტურისტთა თითქმის ნახევარი ეწვია თბილისს, 40%-ზე მეტი ჩადის აჭარაში, 17% - ქვემო ქართლში, მხოლოდ 13 პროცენტი მცხეთა-მთიანეთში და 7 პროცენტი - კახეთში. სხვა რეგიონებში საერთო ნაკადის მხოლოდ 2-3 პროცენტი ხვდება. ეს ძალიან მნიშვნელოვანი დისპროპორცია აღმოსავლურია და ამისთვის ტარდება ეს რეფორმა, რათა ყველა რეგიონში ტურიზმი გახდეს მიმზიდველი სფერო და მოსახლეობამ მიიღოს სარგებელი ქვეყანაში ჩამოსული ტურისტების რაოდენობის ზრდით.

იმისთვის, რომ შეიცვალოს არსებული ვითარება და ტურისტების სტაბილური ნაკადები შევიდეს ყველა რეგიონში, დაგეგმილია ტურისტულად საინტერესო ახალი გზების აშენება: ხულო-ზარზმა, 47 კმ-იანი 2-ზოლიანი მონაკვეთი. ამ მონაკვეთის აშენებით შესაძლებელი იქნება თბილისიდან წალკის, ნინოწმინდა, ახალქალაქის-ასპინძის და გოდერძის უღელტეხილის გავლით, ზემო აჭარაში მოხვედრა და იქიდან ბათუმში გადასვლა. ამ მარშრუტის სიახლოვეს განლაგებულია ულამაზესი ტბები - ფარავნის და სალამოს ტბა, ფოკის და ზარზმის მონასტრები, სამცხე-ჯავახეთის ძეგლები, როგორცაა საფარა, რაბათი, ვარძია, ხერთვისი. ამავე გზით შესაძლებელი იქნება გოდერძის სათხილამურო კურორტზე ასვლა და 1,5 საათში ბათუმში შავი ზღვის სანაპიროზე გასვლა.

კიდევ ერთი ღერძია ახალციხე-მესტია. ეს მარშრუტი ხელმისაწვდომი გახდება ლენტეხი-მესტიის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის და გვირაბის და ასევე ბაღდათი-აბასთუმანი 60კმ-იანი ახალი მონაკვეთის აშენების შედეგად. შემდეგი მონაკვეთია თბილისი-ახმეტა.

გურჯაანის შემოვლითი გზის გაკეთების შემდეგ შეიკვრება ახალი საინტერესო წრიული მარშრუტი თბილისი-ბაკურიციხე-თელავი-ახმეტა-თიანეთი-ჟინვალ-თბილისი, რომელიც ასევე ძალიან მნიშვნელოვანი იქნება ტურისტული ფუნქციის განვითარების კუთხით და ქვეყნის აღმოსავლეთი და ჩრდილო-აღმოსავლეთი რეგიონების ერთმანეთთან დასაკავშირებლად.

ამდენად, ახალი გზები, ხიდები, გვირაბები შექმნიან ერთიან ჩონჩხს, რომელიც გააერთიანებს და შეკრავს ყველა რეგიონს. გახდის მგზავრობას უფრო

უსაფრთხოს, რაც უმნიშვნელოვანესია, სწრაფს, მარტივს, რაც უპირველესი აუცილებლობაა ტურიზმის განვითარებისთვის. გაიზრდება ადგილობრივი მოსახლეობის ცხოვრების დონე, მათთვის უფრო ადვილი გახდება გადაადგილება, ასევე, ხელმისაწვდომი გახდება ყველა ძირითადი სიცოცხლისთვის აუცილებელი ინფრასტრუქტურა.

ახალი ინფრასტრუქტურის შედეგად შემქნილი ახალი ტურისტული მარშრუტები ასეთ სახე მიიღებს: ზემო იმერეთისა და რაჭის დამაკავშირებელი 55-კილომეტრიანი გზა, უნიკალური გზა სნო-ჯუთაროშკა-შატილი-ომალო-ფშაველის 200კმ-იანი გზა, რომელიც დააკავშირებს ქვეყნის მაღალმთიან რეგიონებს. ეს იქნება ექსტრემალური ტურისტული გზა, რომელიც გარკვეულ ადგილებში ზღვის დონიდან 3000 მეტრის სიმაღლეზე გაივლის და როგორც ტურისტებს, ასევე ჩვენი ქვეყნის მოქალაქეებს უნიკალური ლანდშაფტების და კულტურის ძეგლების ნახვის საშუალებას მისცემს.

დიდი ტურისტული პოტენციალი აქვთ სატრანზიტო ავტომაგისტრალებსაც. გამომდინარე იქიდან, რომ საერთაშორისო შემოსვლების 87.8% მეზობელ ქვეყნებზე მოდის, აღნიშნული სეგმენტი ძალიან მნიშვნელოვანია ტურიზმის ზრდის თვალსაზრისით. ლიდერი ქვეყნები, საერთაშორისო შემოსვლების მიხედვით, არიან ჩვენი მეზობელი ქვეყნები და სწორედ აღნიშნული ქვეყნების სასაზღვრო გამშვებ პუნქტებთან დამაკავშირებელი გზების რეაბილიტაციას ითვალისწინებს პროექტი.

ის დამატებითი სარგებელი, რომელსაც მიიღებენ რეგიონები ტურიზმის განვითარებიდან, სტატისტიკაში ასე გამოიყურება: 2020 წლისათვის საჭირო იქნება 40 000-ზე მეტი დამატებითი საწოლი ადგილი განთავსების საშუალებებში, რაც თავის მხრივ მოქმედებს დასაქმების მაჩვენებელზე და ქმნის 20 000-ზე მეტ ახალ სამუშაო ადგილს, მარტო პირდაპირი წესით.

მთლიანობაში, 2020 წლის ჩათვლით, დაგეგმილია, მშენებლობა-რეკონსტრუქცია ჩაუტარდეს 1000 კმ-მდე საავტომობილო გზას, რომლის სავარაუდო ღირებულება დაახლოებით 3,5 მილიარდ დოლარს შეადგენს, ხოლო მათ შორის იგეგმება 550 კმ ავტომაგისტრალის მშენებლობა. შედარებისთვის, 2013-2015 წლებში აშენდა 84 კმ ჩქაროსნული ავტომაგისტრალი, 2006-2012 წლებში აშენდა 68 კმ ჩქაროსნული ავტომაგისტრალი.

პროექტში ცალკე თავი ეთმობა აეროპორტების ქსელის, როგორც ტურიზმის ხელშემწყობი ფაქტორის განვითარების საკითხს. დღეისთვის საქართველოში 12 აეროპორტია. აქედან მხოლოდ 3-ია საერთაშორისო სტატუსის: თბილისი, ქუთაისი, ბათუმი. მხოლოდ 5 აეროპორტიდან სრულდება სამგზავრო ავიარეისები - თბილისი, ქუთაისი, ბათუმი, მესტია, ნატახტარი. ტურისტთა რაოდენობა უშუალოდ დამოკიდებულია პირდაპირი რეისების რაოდენობაზე, ფრენების გეოგრაფიასა, სიხშირეზე და ავიაბილეთების. დღეისთვის საჭიერო გზით

ჩამოსულ ტურისტთა ძირითადი რაოდენობა მოდის თბილისის აეროპორტზე. აუცილებელია, ამ მიმართულებით მოხდეს დივერსიფიკაცია და განვითარდეს დანარჩენი აეროპორტებიც. ახლახან დასრულდა ამბროლაურის ასაფრენ-დასაფრენი ზოლის მშენებლობა და სამგზავრო ტერმინალი, რომელიც მოემსახურება რაჭა-ლეჩხუმის მიმართულებას და რამდენიმეჯერ გაზრდის ამ მიმართულების მიმზიდველობას ტურისტებისთვის.

წელს დაიწყება და დასრულდება ზუგდიდის აეროპორტის მშენებლობა. გათვალისწინებულია თელავის აეროპორტის რეაბილიტაცია. იგეგმება ახალქალაქში არსებული აეროდრომის განახლება და აეროპორტის მშენებლობა. გათვალისწინებულია მცირე აეროდრომის მშენებლობა ომალოში, რაც აუცილებელია თუშეთის განვითარებისთვის, რათა ეს ადგილი ტურისტებისთვის უსაფრთხო გახდეს.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. მაია მელაძე, „ტურისტული პროდუქტის ფორმირების თავისებურებანი საქართველოში“,
2. მთავრობის კონცეფცია „სივრცითი მოწყობის პროექტი“, პრეზენტაცია
3. 2015-2017 წლების საქართველოს რეგიონული განვითარების პროგრამა
4. საქსტატის მონაცემები